

ROMANIA LIBERA

APARE IN TOATE ZILELE

ABONAMENTELE :

in Capitală : Pentru 1 an 30 lei; 6 luni 18 lei; 3 luni 8 lei.
in Districte : „ 1 an 36 lei; 6 luni 18 lei; 3 luni 10 lei.
in Străinătate : „ 1 an 48 lei; 6 luni 24 lei; 3 luni 12 lei.

Director : D. AUG. LAURIAN

Pentru Abonamente, Anunțuri și Reclame a se adresa :

In România : La administrațiune, *Tipografia Ștefan Mihălescu*, Strada Covaci, Nr. 14 și la corespondenții ziarului din județe.
In Paris : La *Societe Havas*, place de la Bourse, 8.
In Viena : La *Heinrich Schalek*, I, Wollzeile, 12, Biurul Central de anunțuri pentru Austro-Ungaria.
In Hamburg : La *Adolf Steiner*, Gänsemarkt, No. 58, Biurul de anunțuri pentru Germania.

ANUNCIURILE :

Linia mică pe pagina IV . . . . . 30 bani.
 Reclame pe pagina II-a 5 lei. | Reclame pe pagina III-a 2 lei
 Scrisorile nefrancate se refuza.
 Articollii nepublicați nu se inapoiază.
 Pentru inserții și reclame, redacțiunea nu este responsabilă

OBSERVATORUL METEOROLOGIC			
Buletin atmosferic, Sămbătă 4 Mai			
Elemente climatice	R R I AZI		
	2 ore p.m.	8 ore seara	8 ore dim.
Temperatura aerului la umbră . . .	21.6	18.7	15.4
„ „ maximă	—	—	—
„ „ minimă	—	—	12.2
„ „ în rău aerului	23.4	17.9	15.5
Barometru la ora 0	743.0	739.1	744.5
Tensiunea vaporilor în milimetre . .	12.4	11.6	8.7
Umescala relativă în procente . . .	63	74	66
Vântul : direcția dominantă	RNE	RNE	SSW
„ „ viteza medie	7.0	7.7	4.7
Evaporațiunea apă	0.4	0.6	0.4
Ploaia	0.0	0.0	3.4
Astinozitate (0-100)	69.5	—	41.2
Nebulositate (0-10)	7	8	9

Aspectul zilei :
 Eri. Dimineața vânt slab, noros; seara foarte noros. Vânt puternic, furture la N și W. Soarele strălucit la 10^h ore.
 Astăzi dimineață. Foarte noros, vânt slab. Barometru se urcă. Ploaie de la 9 p.m.—1 a.m.
 Directorul Observatorului, G. G. Vassiliu

NOTA.—Temperatura este dată în grade centigrade și media calculată prin formula $\frac{8a+2p+8q}{4}$

Înălțimea barometrului în milimetre de mercuriu. Lățimea medie a vântului este dată în metre pe secundă. Evaporațiunea apă și ploaia sunt scoțite în milimetre de grosime. — Grădii de claritate a cerului se măsoară cu grade actinometrice, scoțite 0 grade la întuneric și 100 grade, atunci când cerul ar fi cu desăvârșire fără nori și în atmosferă n-ar fi vapori de apă. Nebulositatea este măsurată de la 0 la 10; cifra 0 înseamnă un cer cu totul senin, iar 10 arată un cer cu desăvârșire acoperit de nori.

Rothschild e dispus să pue la dispoziție sumele necesare, îndată ce convențiunea financiară va fi adoptată de Camera franceză. Nu se poate ști, dacă aceste cuvinte nu sunt numai promisiuni estive, cu care Nubar-pașa este foarte darnic.

Serviciul telegrafic al „Rom. Lib.”

1) Mai 1885 — 3 ore seara
 Londra, 15 Mai
 „Daily News” zice că răspunsul Rusiei confirmă într'un chip general linia de demarcare proiectată pentru granița ruso-afgană, și că ea nu propune să modifice planul acestei linii decât unul sau două puncte de o însemnătate secundară
 Sofia, 15 Mai
 Săptămăna trecută institutiunea și femeia de casă a agentului britanic la Sofia fuseseră atacate, jăfuite și insultate de către niște soldați Bulgari pe timpul unei prumblări ce făceau ele la trei kilometre afară din oraș. Grație măsurilor luate de poliție, acești indivizi au fost îndată arestați și recunoscuți de infirmierii militari. Judecații de consiliu de război din Sofia ei au fost condamnați la pedepse cari variază de la 6 până la 12 ani de muncă silnică.
 (Havas).

A se vedea ultime știri pe pagina III-a

București, 4 Mai

Trecut-au 9 ani, de când partida național-liberală se află la guvern. Noe ani, *grande mortalis aevi spatium* mai ales în țara noastră. Singurul Cabinet, care a stat atât de mult la afaceri în România și care, probabil este, va mai sta câțiva ani.

Este adevărat că nu s'a presintat de la început așa precum este compus astăzi. Acum 9 ani, Cabinetul conservator a fost răsturnat printr'un concurs de evenimente, de care a știut să se folosească coalițiunea mazaristă în loviturile violente ce dădea conservatorilor. Și e de notat, că așteptul Cabinet al coalițiunii a venit la putere sub firma unui conservator disident, răposatul Manolaki Kostaki Epureanu, unde roșii proprii ziși erau în minoritate; — dar abilitatea politică a lui Rosetti și a lui Ion Brătianu, cari aveau și mai multa popularitate și mai mare contingent în Parlament, a dat în scurt timp Cabinetului nuanța roșie. Ion Brătianu deveni președinte al Consiliului și din acel moment toți mazaristii trebuiau să se supună sau să își depue portofoliile. De atunci, ministerul a trecut prin multe prefaceri, de nu li se mai ține minte numărul, dar firma a rămas aceeași, cu o excepție de vro două luni, cât ținu d Dim. Brătianu puterea.

Multă vreme dar este, de când Ion Brătianu și partida sa se află la guvern. Or-care ar fi criticile ce se pot îndrepta împotriva jocului politic al d-lui Ion Brătianu, față cu deosebitele personalități din această țară, joc care i-a instrăinat pe mulți amici, dar i-a apropiat pe unii adversari, nimeni nu poate contesta progresele ce s'au realizat, în acest restimp de 9 ani.

Deși programa, cu care coalițiunea de la Mazar-pașa a venit la putere, a fost curând uitată în multe din părțile sale, așa că criticile făcute din acest punct de vedere nu sunt fără temei, dar s'au făcut progrese. Statul român și-a câștigat cu armele independența și s'a ridicat la treapta de Regat; am făcut mulți pași înainte politicește, atât în afară cât și înăuntru; s'au făcut multe îmbunătățiri în administrația financiară; lucrările de utilitate publică s'au sporit; în toate putem zice că am înaintat ceva.

Petersburg, 13 Mai.
 Baza aranjamentului făcut între Anglia și Rusia la Londra pare a fi stabilirea unei granițe nemijlocite între Rusia și Afganistan. În sferile guvernamentale ruse se exprimă convingerea, că prin aceasta se va garanta pacea în mod mai durabil, de cât prin zona neutrală, ce a fost în realitate numai un izvor de certe neîntrerupte.
 Cair, 13 Mai.
 Acum câte va zile foile au anunțat, că indemnitațiile vor începe a fi plătite deja la 15 cor. Insa alaltă-ieri Nubar-pașa s'ar fi exprimat către d. Manuard, președintele comitetului indemnitațiilor, că până la mijlocul lunii viitoare atacarea va fi terminată;

Fără îndoială că nu tot meritul este al cărmacilor, dar iarăși e n'drept a li se tăgădui or-ce merit.

Recunoscându-le cu toată inima progresele realizate, mai dând chiar ceva de la noi, totuși credem că avem dreptul de a zice: nu s'a făcut tot ce se putea face în acești lungi 9 ani de putere a partidei național-liberale. Și istoria lucrurilor cari nu s'au făcut, dar cari se puteau face, este tot atât de însemnată ca și istoria celor ce s'a făcut.

Noi credem, că și în instrucțiunea publică, și în justiție, și în administrație, și în economia națională, se puteau face mai multe lucruri bune, decât s'au făcut, dacă d. Ion Brătianu nu se lasa a fi absorbit prea tare de jocul politic și dacă avea mai mult noroc în alegerea oamenilor ce și-i asocia la guvernământ. Preocuparea de a rămănea stăpân pe situațiunea, eliminând elementele mai recalcitrante din coalițiune, căutarea de a satisface ambițiunile partizanilor săi, dovedindu-le pe rând nedostoynicia lor de a guverna, urmărirea planului de a slăbi pe adversari, — toate aceste griji, lângă cari datorii suntem să punem marea primejdii prin cari a trecut țara, au făcut pe primul ministru să consume o parte însemnată din acești 9 ani în lucrări de altă natură, decât în munca constantă, neobosită, luminată, pentru dezvoltarea puterilor de viață și de producțiune ale Statului român.

Acu e partea cea slabă, care va aduce multa umbră asupra rezultatelor dobândite în lunga vreme de când acest partid se află la guvern. Dacă, în restul anilor ce'i mai rămănea din legislatura actuală, partidul nu va isbuti să se îndrepteze pe adevărata cale ce duce la consolidarea și propășirea reală a Statului, nu știm de va mai putea rezista loviturilor ce niște adversari invierșunați ei vor da în viitoarele lupte.

Cine stă mult timp la putere are o răspundere mare dinaintea viitorului. Gândească-se la această răspundere, morală nu materială, ce'i ce dețin puterea, și la datoriele din cari decurge răspunderea. Prezentul e adesea-orî orbit de simpatii și de antipatii, dar judecata viitorului e rece și dreaptă. Gândească-se la această judecată a tot-puternicii zilei!...

Programa serbării 10 Mai o vom pune-o sub ochii cititorilor Lunii, din cauză că azi n'avem loc pentru ea.

INMORMINTAREA LUI I. ZALOMIT

Ieri a fost duse la locașul de veci rămășițele moarte ale regretatului profesor Ioan Zalomit.

Služba de moarte a fost făcută în locuința răposatului de către Em. S. Mitropolitul-primat, asistat de arhiepiscopul Silivestru, rectorul seminarului central, și Ienăcianu, profesor la facultatea de teologie, precum și de mai mulți preoți. D. Ioan Crăciunescu, profesor la facultatea de litere, și un student au pronunțat aci cuvântări, cari improspătau în amintirea asistenților meritele regretatului rector.

Cortejul funebru a pornit apoi pe bulevard, către Universitate, urmat d'un mare număr de oameni din societatea Bucuresteană. Profesorii din toate gradele de învățământ, mai toată magistratură înaltă și școlarii au făcut onorurile funerare. Intre asistenți se vedeau, d-nii ministri al școlii și al justiției, ministrul plenipotențiar al Italiei, primul președinte al Curții de casație, foștii ministri Aurelian, Orăscu, Ureche, membrii consiliului permanent, secretarul general al instrucțiunii publice, etc. Panglicele carului, împodobit de coroane, erau purtate de către decanii facultăților. Un detașament de infanterie cu muzică au făcut onorurile militare.

La Universitate, d. B. P. Hajdeu și studentii Nanu și Șonțu au pronunțat discursuri de adănci regretate din partea școlii.

Mercurii, 1 ale curente, la orele 12 și 10 minute din zi, A. S. R. Principele Eugeniu de Suedia, însoțit de d. O. de Printzsköld, șambelman, a părăsit Sinaia pentru a se întoarce în patria sa.

M. S. Regele împreună cu A.A. L. L. Principii Ferdinand și Carol au condus pe Principele Suediei până la gară.

Ni se comunică trista veste că d. N. Iancovescu, fost membru în „Divanul al-hoc”, fost deputat și primar în R. Vălcii, tatăl confratelul nostru de la „România” I. N. Iancovescu, a încetat din viață.

Ministerul de război ar fi dat, se zice, ordin ca regimentul 6 de linie, abia sosit din Dobrogea, să se întoarcă înapoi la Tulcea, ca să ajute lastirpirea locustelor.

M. M. L. L. Regele și Regina vin în București la 8 Mai.

Relativ la prinderea banditului Șogor și a complicilor săi, „Românul” află că ancheta trimisă a auzit destăinuirile lui Stancu Lupu, unul din complicii lui Șogor, care este asemenea rănit. Acesta a mărturisit că au făcut 2 omoruri și 3 tâlhării, afară de numeroase jefuiri și furturi de cai.

„Banda acestuia a furat și herghelia de 100 cai a d-lui Grăjdănescu din Vlașca. Vinerea trecută banda săvârșise un nou furt.

„Mal sunt trei complici de prins. „Capul bandei, Șogor, are tot pieptul străpuns de alice și scuipe sânge.

La 1 Mai, în prezența consiliului comunal, s'au tras a sorți 116 obligațiuni ale împrumutului de 13,000,000 lei.

Corporațiunea bancherilor și zarafilor din Capitală a serbat alaltăieri ziua patronului ei printr'un serviciu divin în biserica Olteni.

Se zice că în Pesta va apărea în curând o revistă politică cu numele *Raemunistische Revue*.

Alaltăieri reg. 2 de roșiori a făcut un marș militar spre Mogoșoaia.

Societatea științifică literară „Tinerimea Română”, conform art. 9 din Statute pentru încurajarea instrucțiunii, va da mai multe premii concurenților cari se vor distinge.

Concursul se va ține mâine în sala facultății de medicină, la ora 1¹/₂ p. m.

Programa serbării 10 Mai o vom pune-o sub ochii cititorilor Lunii, din cauză că azi n'avem loc pentru ea.

Ieri a fost duse la locașul de veci rămășițele moarte ale regretatului profesor Ioan Zalomit.

Služba de moarte a fost făcută în locuința răposatului de către Em. S. Mitropolitul-primat, asistat de arhiepiscopul Silivestru, rectorul seminarului central, și Ienăcianu, profesor la facultatea de teologie, precum și de mai mulți preoți. D. Ioan Crăciunescu, profesor la facultatea de litere, și un student au pronunțat aci cuvântări, cari improspătau în amintirea asistenților meritele regretatului rector.

Cortejul funebru a pornit apoi pe bulevard, către Universitate, urmat d'un mare număr de oameni din societatea Bucuresteană. Profesorii din toate gradele de învățământ, mai toată magistratură înaltă și școlarii au făcut onorurile funerare. Intre asistenți se vedeau, d-nii ministri al școlii și al justiției, ministrul plenipotențiar al Italiei, primul președinte al Curții de casație, foștii ministri Aurelian, Orăscu, Ureche, membrii consiliului permanent, secretarul general al instrucțiunii publice, etc. Panglicele carului, împodobit de coroane, erau purtate de către decanii facultăților. Un detașament de infanterie cu muzică au făcut onorurile militare.

La Universitate, d. B. P. Hajdeu și studentii Nanu și Șonțu au pronunțat discursuri de adănci regretate din partea școlii.

Cortejiul a urmat apoi grav și trist, drumul până la cimitir, unde d. Laurian, din partea foștilor școlari ai răposatului, și un student universitar au pronunțat ultimele cuvinte de regretate, după cari se coborî în mormint resturile fără viață ale bătrânului profesor. Dăm astăzi cuvintele rostite de d. Laurian :

Ai plecat dintre noi, dascăle iubit. Glasul nostru nu'l mai auzi, lacrimile soaței tale nu te mai mișcă, suspinele prietenilor sunt acum străine pentru tine. Te duci. Unde?... Neagra groapă, ce stă deschisă înaintea noastră, ne spune taina vieții.

De azi înainte n'avem să te mai întâlnim prietene bun, pe cărările vieții. Numai amintirea despre tine ne va încălzi câte-odată creierii. Atunci te vom vedea, vom vorbi cu tine, așa cum te vedeam și vorbiam des în viață. Icoana ta cu linii fine, vorbați blândă și povățuitoare de bine, întreagați fiindă simțitoare la amarurile altora, se va înfățișa atunci pe deplin și limpede minții noastre. Nu mai trăiești afară din noi, dar trăiești în toți aceia cari te-au cunoscut, pe cari i-ai iubit și te-ai iubit, trăiești în soția ta, trăiești în rudele și prietenii tăi, trăiești, în școlarii și în colegii tăi, trăiesci în toți aceia cărora le-ai făcut vr'un bine, și la mulți bine făcut-ai, căci nici nu șcizi să faci rău.

Școala a fost fătura pe care mai mult ai iubit-o. Voi, bătrâni prieteni, tovarăși ai copilăriei lui Ioan Zalomit, știți cu ce drag vinea dânsul în colegiul S-tului Sava, cum se distingea între camarazi. Mai târziu, când merse la studiile înalte în Prusia și în Franța, Zalomit a fost tot-d'una un model în purtare, un model în învățatură. Antăiul român, doctor în filosofie de la Universitatea din Berlin, Universitate de unde cu greu se dobădește acest titlu, Ioan Zalomit, după ce mai urmă cât-va timp studiile de drept și de literă la Paris, se întoarse în țară, și de atunci remase nedeslăp de școală, trăi cu dânsa și pentru dânsa, muri profesor în facultatea filosofică, rector al Universității, membru în consiliul superior al învățământului, demnitățile cele mai înalte la care poate aspira cineva în cariera profesională. Noi, foștii lui școlari, știm cât ținea dânsul la școală, cât o iubea și cât îi era de devotat. Învățăturile lui, poveștile lui, ne au hrănit mult timp mințile cu hrana adevărată, ne au îndreptat de multe ori pe cărările vieții. El iubea pe tineri, căci de la dânsii aștepta un viitor mai bun și pentru școală și pentru țară.

De cât-va ani Ioan Zalomit părea cuprins de melancolie. El simția slăbindu-i-se forțele, cunoștea tainele vieții. Adesea ori ne vorbia de moarte, dar liniștit, ca filosoful cu conștiința legilor firii. Moartea a venit și l'a găsit pregătit pentru a o urma.

Astăzi nu mai avem dinainte, decât rămășițele reci ale aceluia care a fost Ioan Zalomit. Se coborindu-le sfâșiați de durere în recele mormânt, ne luăm, scumpe dascăle, iubite prietene, cel din urmă rămas bun de la tine.

Toți murim pe lume, dar de puțin se știe că ai trăit. Pe tine te cunoaște toți cât ai avut fericirea să calce pragul Universității, toți cât poartă în școală făclia culturii. Acestia te plâng, și în mahnirea lor se citește viața ta. Ți-ai făcut menirea, acum odihnește-te, căci nu vei fi uitat. Pomenirea de tine, va trăi încă în școală. Această pomenire va fi singura mângâiere ce rămănea pentru cei ce te-au iubit.

Adio, adio, pentru cea din urmă oară!

DIN AFARA

Anglia.
 D. Gladstone a eșit victorios și din sedința de luna trecută a Parlamentului. Propunerea de blam contra Cabinetului a fost respinsă cu 290 voturi, fiind 260 voturi pentru; deci d. Gladstone a scăpat numai cu 30 voturi. Victoria nu e tocmai strălucită, dar premierul s'a deprins a se mulțumi și cu mai puțin. După cum se pare, d. Gladstone a reputat victoria fără multa

bătae de cap. Cel puțin până în acest moment nici o telegramă nu ne spune despre vr'o desbatere violentă, după cum se aștepta. Se vede că opozițiunea își rezervă forțele pentru o altă ocaziune. În ședința de luni șeful Cabinetului englez a zis în discursul său — pe cât se știe — că în săptămâna viitoare va prezenta Parlamentului corespondența diplomatică, din care se va vedea, că Anglia n'a cedat Rusiei în toate punctele. Afară d'asta ministrul de război a declarat, că se va părăsi cu totul Sudanul, pentru care s'a sacrificat atâta sânge și atâția bani engleji. În urma acestora vine întrebaarea, ce are de gând guvernul englez cu creditul de 11 milioane lire sterline? Oficiul «Pester Loyd» scrie în privința aceasta :

Toată lumea se întreabă cu mirare, cu ce scop a pus guvernul englez să i se voteze creditul de înarmare de 11 milioane lire sterline, după ce acum nu mai există scopurile proprii zise pentru cari era să se ceară la început acest credit. Când Gladstone în memorabilul său discurs de la 15 Apr. își-a motivat pentru întâia dată cererea acestui credit, el a arătat că 4 1/2 milioane se vor întrebuința pentru operațiunile din Sudan, iar restul de 6 1/2 milioane pentru alte măsuri, menite să apere onoarea și interesele Marelui Britanie. El a mai dat a se înțelege destul de lămurit, că conflictul cu Anglia va ocupa locul întâiu și cel mai însemnat între toate afacerile naționale engleze și deci atât opozițiunea, cât și partida guvernamentală au fost gata să acorde creditul. Pe atunci lucrurile steteau cu totul altfel, decât lumea trecută. De astă dată nu mai fu vorba de mările interese naționale, a căror apărare ar putea reclama un război contra Rusiei. Dacă aceste interese sunt acum apărate, cum și pentru cât timp sunt ele asigurate, asupra acestor întrebări divergează părerile în Anglia, ca și aiurea poate : însă o complicațiune războinică nu mai e în perspectivă și în ofiul de externe din Londra se lucrează deja la convențiunea, prin care se va sigila noua ligă de pace cu Rusia. Deci pentru un război cu Rusia nu sunt de trebuință bani. Dar nu mai sunt necesari nici pentru Sudan, după ce s'a declarat, că trupele engleze se vor retrage până la granița egipteană și prin urmare Mahdiul și Chartumul vor fi lăsați în pace.

Nu mai cercetăm aici, dacă prin această rezoluțiune se aduce un mare prejudiciu prestigiului Angliei în Africa nordică, dacă prin aceasta nu se ridică la extrem încrederea și arogața fanaticilor Sudaniei și dacă nu suferă în mod ireparabil cauza civilizațiunii, care este o afacere generală europeană — dar sigur este, că rechemarea corpului de expediție nu poate fi numită o operațiune militară, pentru care să se voteze 4 jum. milioane lire. Despre războiul afgan nu se mai vorbește ; operațiunile din Sudan au încetat, cu toate astea creditul de război se mănține ! Aci câtă să fie alte scopuri ascunse și nu ne mirăm, dacă organele opoziției engleze vin la ideea, că guvernul vrea numai să se asigure de fonduri, pe cari să le între-

buițeze poate la mărirea flotei sau pentru alt ceva, fără să dea vre-o scoateală. Câtă să convenim cu «Standard», care zice, că mult lăudaia înțelepciune și moderațiune a Cabinetului Gladstone a arătat numai, cum poate cineva să nu facă nimic, din câte a promis, în momente critice, că are de gând să facă.

Presa română în Ungaria.

Se știe, cătă supărare a cauzat Ungurilor tribunalul cu jurați din Sibiu, care a achitat pe redactorii ziarului «Tribuna» din acel oraș. De acea guvernul unguresc a hotărât să prapădească acest tribunal. Iată ce scrie în resumat în privința această organul guvernului din Budapesta «Pester Lloyd» :

„Zilele tribunalului cu jurați din Sibiu sunt numărate; în urma declarațiunii ministrului președinte într'una din ultimele ședințe ale Camerii deputaților această desființare se va face în curând. Causale acestei măsuri represive, ce poate fi privită ca un act de apărare legitimă din partea guvernului său mai bine din partea statului sunt clare ca lumina zilei (?). După mai multe verdictice supărătoase ale tribunalului cu jurați din Sibiu, mai ales după verdictul din procesul de presă contra «Tribunei», guvernul n'a putut face alt-ceva, decât să preceadă la mijlocul extrem al confiscării, suspendând pentru un timp nedeterminat jurisdicțiunea tribunalului din Sibiu în delictive de presă...»

Un lucru știm sigur, că această dispozițiune n'a fost un ce ușor pentru bărbatul de stat, care se află în fruntea guvernului unguresc. În deceniul activității sale d. Tisza și a dovedit indestul sentimentele sale pentru instituțiunile moderne de stat. Nimeni nu poate susține, că sub ministrul Tisza n'a demnit o absolută libertate a cuvântului și a presei (?), chiar în niște timpuri, când desfrul unei părți din presă depășea or'ce margine și când autoritatea statului ar fi făcut cel puțin explicabilă aplicarea unor măsuri represive. Remâne ca un merit netăgădnit al acestui regim și poate negreșit să treacă drept un testimoniu pentru nestrămutatul sentiment liberal ce i'a fost ca principiu, că acești ani de grea încercare au trecut, fără ca instituțiunea cea relativ tineră a libertății presei să fi suferit cătuși de puțin ! Și tentațiunea n'a lipsit de loc. Câtă deosebire între modul aspru, cum se tracta presa în vecina Austrie, și între marea libertate de care se bucură ziaristica în Ungaria !»

Pe tonul acesta foaia ungurescă, scrisă în limba germană, continuă a ridica în slava cerului pe guvernul din Pesta.

DESCHIDEREA Sf. SINOD

Mercurii 1 Maiu 1885, deschizându-se sesiunea de primă-vară a sântului Sinod, d. ministru de culte și instrucțiune publică a citit acest mesagiu regal :

Prea sântiți părinți, «Sântul Sinod al bisericeii autocefale ortodoxe române are a inre-

«gistra de astă-dată un fapt de mare însemnătate.

«Sunt fericit a anunța Prea Sântiilor Voastre că autocefalia seculară a bisericeii ortodoxe române a căpătat bine-cuvântarea sântității sale patriarhale ecumenice, și că ast-fel pozițiunea bisericeii române, egal îndreptățită cu celelalte biserici ortodoxe autocefale, surorile ei de aceeași credință și de același rit, se află bine definită.

«Acest bun rezultat l'am obținut prin stăruințele guvernului Meu, cu concursul luminat și patriotic al Prea Sântilor mitropoliți și episcopi ai bisericeii române și grație înaltelor simțiminte de adevărată frăție creștinească, ce însuflețește pe sântitatea sa Ioachim IV și pe sântul său «Sinod.

«Faptul acesta, care întărește și mai mult pozițiunea bisericeii în înălțimea și demnitatea ce i se cuvine, trebuie să umple de bucurie inimile noastre a tuturor.

«Biserica, din a cărei apărare în secolii trecuți românii și fac gloria lor, a fost tot-d'a-una nedesplicată de destinele țerei. Pătruns de acest adevăr istoric și cuoscând credința nestrămutată a poporului în religiunea lui strămoșească, din cea întâiu zi și în tot timpul Domniei Mele am avut dinaintea ochilor Mei un țel constant : mărirea și întărirea bisericeii române. «pentru ca ea să rămână acea mare instituțiune națională de Stat, pe care «poporul român să se poată tot-d'a-una sprijini.

«Nu Mă îndoiesc că liserica ortodoxă română, stând as-fel în pozițiunea ei «firească, se va întări și se va desvolta în lăuntrul prin strânsa unire a membrilor acestui sânt Sinod și prin «dragostea creștinească a tuturor servitorilor altarului, a căror ridicare «trebuie să fie o preocupare continuă a sântului Sinod și a guvernului Meu. «Țara întreagă și are ochii întinși «asupra acestei sante Adunări. Cuoscose simțimintele religioase și patrioțice de cari este însuflețit sântul Sinod, și de aceea guvernul Meu l va «sprijini în toate măsurile ce va lua «în înțelegere cu densusl și cari duc la «implinirea scopului ce urmărim cu toată «întărirea și mărirea Bisericeii și «a Patriei!»

«Eu declar deschisă sesiunea de primăvară a sântului Sinod al bisericeii ortodoxe române.

«Dat în castelul Peles, la 1 Maiu 1885.»

Ministru cultelor și instrucțiuni publice, D. Sturdza.

După citirea mesagiului, care a fost primit de prea sântii membri ai sântului Sinod cu expresiunea celor mai vii mulțumiri, d. ministru a depus actul patriarhal de bine-cuvântare. precum și corespondența urmată între sântitatea sa patriarhal ecumenic cu I. P. S. Mitropolitul Primat și guvernul regal.

DECRETE

Regulament pentru aplicarea legii prin care se îndată rează autorii, editorii și tipografil a da câte 3 exemplare din or-ce publicație pentru bibliotecile centrale din București, Iași și a Academiei.

Fie-care prefect va ține listă exactă de toate imprimeriile din județul său. El va încoșnoiți pe ministrul cultelor și instrucțiuni publice pentru inființării sau desființării de imprimerii din județ.

La finele fiecărui lună, tipograful vor trimite prefectului respective trei pachete sub bandă, conținând fie-care pachet câte trei exemplare din toate imprimate, cărți, broșuri, ziare, fol volante sau or-ce altă tipărire, imprimate în decursul lunel în acel stabiliment în același timp tipograful vor face cunoscut și ministrului cultelor și instrucțiunii publice despre trimiterea și conținutul pachetelor de la prefectură.

Prefecții sunt datorți să primească pachetele și să îngrijească de trimiterea lor : unul la Academia română, unul la biblioteca centrală din București și unul la bibliotecă centrale din Iași.

Imprimatele ce apar în volum sau fascicula se vor trimite după completarea volumului ; ziarele în ziua aparițiunii.

D. Epaminonda Fracodi, profesor la facultatea de litere și filosofie din București, se numește în funcțiunea de decan al aceleia facultăți, în locul d-lui B. P. Hasdeu, al cărui termen a expirat pentru un period de 3 ani.

D. I. Bibiri, actual ajutor al secretarului «consiliului permanent de instrucțiune, se numește arhivar al ministerului cultelor și instrucțiunii publice, secțiunea școalelor, în locul d-lui M. Drăgoescu, depărtat.

D-nii guzral-generalii clasa I, G. G. Graur, Al. Mărculescu și Al. Lazăr, se înaintează la gr. de sub-inspector silvic clasa III, posturi create prin bugetul anulul curent, și se numește : cel d'ântiș sefal circumscripțiiei Botoșani-Dorohoi ; cel de-al doilea sefal circumscripțiiei Teleorman, inființată din nou, cu ședința în Ruși-de-Vede ; iar cel de al treilea sefal subinspecțiiei silvice Mehedinți.

D-nii I. Ionescu și Ștefănescu Chiștiul absolvenți ai școlii forestiere de la Nancy, considerându-li-se stagii de 7 luni, de când sunt angajați la amenajări, se primesc în corpul silvic exterior cu gradul de guzral-generalii clasa I, și se numește : cel d'ântiș sefal al ocolului Neamtu, în locul d-lui Gr. G. Graur înaintat, și cel de al doilea sefal al ocolului Ploesci, în locul d-lui Al. Lazăr, înaintat.

D. sub-inspe tor silvic clasa III N. C. Mavcoviș, seful subinspecțiiei Suverin, se transferă după a sa cerere la circumscripțiia Buzău ; iar d. sub-inspector Măcelaru, seful subinspecțiiei Buzău, se transferă ca sefal al exploatarei în regie de la pădurile Gura-Motului Albulesci.

D. sub-inspector Anghel Țânțăreanu, seful exploatarei în regie de la Gura-Motului-Albulesci, se numește ca sefal al circumscripțiiei Muscel, creată d'nou, cu ședința în Câmpulung.

DECISIE MINISTERIALA

Se interzice d-lor Tetzis-Cumbary-Rosenfeld din Galați dreptul de a desch de vre o dată sau de a dirige în parte sau în asociație vre-o școală privată în țară, precum, și de a funcționa în corpul didactic public sau privat sub or-ce titlu ar fi, făcându-se atenți directorii de școli private că întroducerea nuniilor Tetzis-Cumbary-Rosenfeld în veri-o școală privată va atrage asupra-le aceleiași pedepse ca și acestora.

DIN TRANSILVANIA

Un „Rămas bun“

Sub acest titlu citim în «Observatorul» din Sibiu :

«Cu această formulă de vorbire salutul Românului ardelean pe consănge-nii, amicii și cunoscuții săi atunci când se despărte de ei pe timp mai îndelungat sau pe toată viața sa.

«Tot cu aceste cuvinte se va despărți și ziarul «Observatorul» de lec-

torii săi în ziua Sț-lor apostoli Petru și Pavel din anul acesta.

«În apelul meu adresat lectorilor mai întiș în Nr. 100 din 27/15 Decembrie 1884 ziseam, că «m'am decis să mai port pana de publicist încă un an, de zile, pentru ca cu voia lui D-zeu să împlinesc cinci-zeci de ani ai activității mele» ; tot atunci însă am adaos, că «mai avem înainte o-chilor încă și alte lipse arzătoare ale publicului nostru din aceste țeri, despre care nici odată nu se poate scri și vorbi de ajuns». Și earăși : «Sunt cestiuni și ramuri de știință, fără a căror discuțiune și propagare, politica zilei este și rămâne ștearpă, neînțeleasă și nefolositoare».

«Una din aceste misiuni mi s'a încredințat mie de către secțiunea istorică, misiune pe cât de frumoasă și onorifică, tocmai pe atât de grea și răpitoare de timp. Alături ca una ca aceasta, retragerea totală din luptele politice militante este o consecință naturală imperioasă, cu atât mai virtos, că precum observăm tot în sus citatul apel din Decembrie, nicidecum nu avem plăcere, «de a mai face și sacrificii material pe lângă crunta laboare ce ni se cere».

«Așa dar «Observatorul» va mai apărea încă numai două luni de zile, Maiu și Iunie, apoi va înceta. De aceea mai deschidem abonament încă numai pe aceste două luni cu 1 fl. 40 cr.

«Acelor 9 domni generoși, cari se prenumăraseră pe anul întreg cu câte 8 fl. v. a. li se vor remite ca 4 fl. d'a dreptul de la redacțiune, afară numai dacă dd-lor ar dispune ca să le abonăm cu acei bani vre-un alt ziar de aici din loc, sau, în cas de a fi membri ai asociațiiei transilvane a'i transpune la casa aceea ca parte din taxa anuală pe lângă chitanța, or a le cumpăra cărți de la una din librăriile românești. În tot cazul ne rugăm, ca să bine-voiască a dispune de acei bani cel mult până la 30 Iunie a. c.

Sibiu, 4/13 Maiu 1885.

Redacțiunea «Observatorului».

PARTEA ECONOMICA

Hrana țeranului. (2)

Să luăm mai întiș cestiunea în teorie.

Țeranul are, ca bază fundamentală de hrană, mălaiul, și pe mămăligă o minte cu o legumă oare-care.

Să luăm între legume, cum numește el toate bucatele d'avalma, — să luăm, zic, pe cele mai princoase din câte întrebuințează obicinuit : brânza, fasolea sau pescele.

O alimentare desăvirșită, cum o cere adică știința și după cum nevoile o reclamă corpului, câtă să coprindă, după cele ce vezurăm, atât materii bogate în carbon, cât și substanțe cari să conție azot.

Carbonul servă, am zis, ca să păstreze, prin arderea lui domoală și potrivită, căldura noastră vitală, și el mai slujesc pe urmă și la efectuarea muncii corporale, întocmai ca și cărbunele ce arde în vatra locomotivei și

FOIȚA «ROMANIA LIBERE» — 4 Maiu — 89

HECTOR MALOT

ORFAN!

A DOUA PARTE

D. Milligan numai apăru în curtea Leului Roșu, sau cel puțin, cu toată supravegherea noastră, nu'l mai vëzurăm.

După sărbătorile Crăciunului, a trebuit să eșim din casă în timpul zilei, și ni se micșoră ast-fel ocaziunile d'a l vedea ; speranța ne era numai Du minica ; de aceea, în această zi de libertate, am stat tot-d'auna acasă în loc d'a ne duce să ne preumbâm.

Așteptam.

Fără a spune tot ce ne preocupa, Mattia și deschisese puțin inima către amicul său Bab, și l'ntrebase dacă nu era vr'un mijloc să aflăm adresa unei doamne Milligan, care avea un fiu paralizat, sau cel puțin a d-lui James Milligan. Dar Bab răspunsese că trebuia să știm mai întiș cine era această doamnă Milligan, sau care era profesiunea sau pozițiunea socială a acestui domn Milligan, căci acest nume era purtat de mai multă lume la Londra și încă un număr și mai mare de Milligan erau în Angliera.

La acest lucru nici nu negândisem. Pentru noi era numai o doamnă Milligan, mama lui Arthur, și numai un domn Milligan, unchiul lui Arthur.

Atunci Mattia începu din nou a mi spune că trebuia să ne întoarcem în

Franța și discuțiunile noastre iar începură.

— Așa dar vre'i să mai găsești pe d-na Milligan ? Y ziceam eu

— Nu, de sigur ; dar n'aveam nici probă că d-na Milligan poate fi în Angliera.

— Nu e probă nici că este în Franța.

— Aceasta mi pare probabil ; pentru că Arthur a fost bolnav, mamă-sa a trebuit să'l ducă într'o climă bună pntru însănătoșire.

— Nu se găsește numai în Franța o climă bună pentru sănătate.

— În Franța s'a vindecat odată Arthur, tot acolo trebuie să'l fi condus mamă-sa din nou ; ș'apoi, să'i spun drept, așl voi să te vëz plecând d'aci.

Situațiunea mea era ast-fel, în cât nu îndrăneam să întreb pe Mattia pentru ce voia să plec d'acolo ; m'erta teamă să nu mi spună tocmai aceea ce nu voiam ș'auz.

— Mi-e frică, continuă Mattia ; să plecăm ; o să vëzi c'o să ni se întâmple vr'o catastrofă, să plecăm.

Dar cu toate că dispozițiunile pretenței mele familii nu se schimbaseră în privința mea, tot nu mă puteam decide să urmez statul lui Mattia, după cum nu'l puteam crede când mi afirmă că nu eram fiul lui Driscoll ; puteam să mă îndoiesc neapărat ; dar să crez cu tărie că eram un Driscoll, aceasta n'o puteam.

Timpul trecu încet, foarte încet, dar în fine zilele se adăogară zilelor, săptămânele săptămânelor, și sosesa momentul când familia să părăsească Londra pentru a străbate Angliera.

Cele două trăsuri fură văpsite diu nou, și încercate cu toată marfa ce putea conține ; niște cai fură înhamaiți la ele, de unde și cum nu șciam, și totul fu gata pentru plecare.

Și noi ce era să facem ? Să rămă-

nem la Londra ? Să fim negustori ? Sau să însoțim trăsurile familiei, continuându-ne meseria noastră de muzicanți, jucând și cântând repertoriul nostru prin sate, sau prin orașele ce se vor găsi în drumul nostru ?

Driscoll gășind că puteam câștiga bune parale cu vioara și cu harpa noastră, hotărâ că vom rămănea muzicanți, și ne expuse voința sa în a-junul plecării.

— Să ne întoarcem în Franța, zise Mattia, să profităm de prima ocaziune ce ni se va prezenta ca să fugim.

— De ce să nu facem și plimbare prin Angliera ?

— Pentru că presimț că ni se va întâmpla o catastrofă.

— În Angliera vom găsi poate pe doamna Milligan.

— Eu crez, din contra, că o vom putea găsi în Franța.

— Să încercăm mai întiș în Angliera, vom vedea în urmă.

— Știu ce țiar trebui ?

— Nu.

— Să te părăsesc, și să mă întorc singur în Franța.

— Ai dreptate ; și de aceia te povățuiesc așa să faci ; șciū prea bine că nu am dreptul să te opresc ; și șciū, de asemenea că ești destul de bun ca stai cu mine ; pleacă dar, vei vedea pe Lisa, și vei spune că...

un adevărat sentiment de ușurare ; nu voiu mai vedea curtea Leului Roșu, nici cea trappă, care cu toată voința mea mi atrăgea privirile necontente. De câte ori nu trăsărisem noaptea din somn, vëzând în vis, o lumină roșie intrând prin mica mea fereastră : este o viziune, o halusațiune, dar nu este nimic ; am vëzut o dată această lumină, și-a fost destul ca s'o simt neincetat pe ochii mei ca o flacăre arzătoare.

Mergem în urma trăsurilor, și în locul exalațiunii murdare din Bethnal-Green respiram aerul curat al frumosaelor câmpii pe unde treceam, care nu au cuvântul stradă în numele lor, dar au culoare verde pentru ochi și cântecul paserilor pentru urechi.

Chiar în ziua plecării, am vëzut cum se vëdeau acele măruri cari costau așa de puțin ; sosisem într'un sat mare, și trăsurile fuseseră așezate pe piață, și toată marfa era expusă curioșității spectatorilor.

Și lumea care auzea prețurile foarte scăzute, pleca murmurând :

— Marfa aeasta trebuie să fie furată !

— Negreșit !

Dacă ș'ar fi aruncat ochii spre partea mea, roșeața de pe fruntele-ar fi spus cât erau de întemeiată presupunerea.

Dacă eu nu vëzură cel-lalt acesti roșeață, Mattia o vëzu, și seara m'vorbi despre ea, cu toate că de obicei nu m'ia prea vorba limpede despre acest fel de lucruri.

— O să poți tu suferi tot-d'auna această rusine ? mi zise el.

Nu m'vorbi așa, dacă nu vrei să mărești mai mult această rusine ;

— Nu vreau acest lucru, fi sigur ; eu voiesc să ne întoarcem în Franța. Țiar spus că o să ni se întâmple ceva ; mai repet încă, și simț că să aproprie o catastrofă ; și înțelegi o

dată că pot fi oameni de al poliției cari într'o zi sau în alta vor voi să știe cum poate Driscoll să și vënză marfa cu prețuri așa de mici ; și atunci, ce se va întâmpla ?

— Mattia, te rug...

— Pentru că tu nu vrei să vezi trebuie să vëz eu în locul tei ; o să se înimple arestarea noastră a tuturor ; chiar pe tine, chiar pe mine me vor aresta, cu toate că nu suntem într'una nimic vinovați. Și cum vom putea proba că n'am făcut nimic ? Cum ne vom apăra ? Nu e oare adevărat că mănăncăm pâinea plătită cu banii după această marfa ?

Această idee nu se presintase nici o dată spiritului meu ; mă lovi ca un ciocan pe care mi l'ar fi trântit în cap.

— Dar noi ne câștigăm pâinea, strigai eu încercând să mă apăru, nu în contra lui Mattia, dar în contra propriei mele conștiințe.

— Așa este, răspuns Mattia, dar este adevărat că suntem asociați cu oamenii cari nu și câștigă onoralul pâinea ; aceasta va vedea poliția, și numai aceasta. Vom fi și noi condamnați cum vor fi ei. Mi-ar produce o mare mâhnire o asemenea condamnare ca hoț, și încă mai mult pentru tine ! eu sunt un biet nenorocit, și așa voiu fi toată viața ; dar tu, când și vei găsi familia, adevărata familie, ce m'înure pentru ea, ce rușine pentru tine, dacă ai fi condamnat ! Ș'apoi odată în inchișoare, cum vom mai putea căuta familia ta, cum o vom mai putea o găsi ? Nu din inchișoare vom putea anunța pe doamna Milligan, despre ce prepară nenorocitul Arthur unchiul său. Să plecăm dar până mai este timp !

— Pleacă tu !

— Necontentit spui aceeași prostie ! (Va urma).

care produce abur, putere, mişcare, în fine mecanic.

Azotul este cu deosebire îndreptat spre repararea pierderilor sau scăderilor ce încearcă zilnic ţesăturile organice, ca fibra musculară de exemplu, fibră care arde şi dăna în timpul vieţii şi care este eliminată apoi din corp ca cenuşă organică.

Bugetul vieţii, ca să nu rămăie deci în deficit, reclamă să-l potrivim din carbon şi din azot, sub formă de alimente, iar cantitatea lor urmează să fie echivalentă cu ceea ce omul cheltuieşte din organism.

E uşor de înţeles prin urmare, de ce ştiinţa a făcut două însemnate clase de substanţe alimentare: unele numite calorigene (respiratorii) sau producătoare de căldură, cuprinzând trei elemente: carbon, hidrogen şi oxigen, cu predominanţă însă de carbon; şi altele numite plastice sau reparatoare, care, pe lângă cele trei elemente de sus, mai au încă şi azot.

Carbonul, din cele două mai ales, este materialul de combustie sau arderea organică, prin urmare izvorul căldurii şi al muncii umane sau animale, iar azotul e substanţa de reparat usul organelor machinei vii, om sau animal.

Cantitatea de carbon şi azot ce înţina vie consumă zilnic, se înţelege că nu rămâne constantă în toate împrejurările. Ea variază am zis cu vîrstă, variază cu greutatea totală a corpului unui animal, se mai schimbă încă cu temperatura din afară şi cu felul vieţii, dacă animalul său muncesc, sau dacă munca e mai uşoară sau mai întinsă, cu povară adică mai mare. Cine se încearcă a compara lucrul de pildă al croitorului, cu munca unui fierar, ce ridică barosul de o mie de ori pe zi, sau cu a unui hamal, sau cu munca plugarului nostru!

Diferenţa între hrana acestor lucrători trebuie să corespundă neapărat cu deosebirea dintre felul lor de muncă, fiind dovedit astăzi în mod alb ca ziua, că doza de carbon ars în ţesăturile corpului, din alimentele ingerate, este direct proporţională cu intensitatea contracţiunilor musculare ce felul muncii reclamă. Reţeta culinară a croitorului sau tipografului d. e. n'are să semene vezi bine cu aceea a ferarului, sau cu a prăşitorului de porumb.

Dacă este ast-fel, să tragem imediat de aci o învăţătură practică.

Când se tocmesc oamenii la muncă, e mai preferabil pentru proprietar sau arendaş, să se însărezeze densii cu hrana muncitorilor, cu toate dificultăţile ce zic că întâmpină la prepararea culinară atârtoare de gură. Şi dacă ne luăm noi asupra-ne bucătăria muncitorilor, atunci să nu facem economii rîu înţelese. Să rîndim cantitatea şi calitatea hranei după cererile ştiinţei sau mai bine după propriul nostru interes, căci una şi cu una fac două: cât mîncăm şi cât putem mîncă, atîta putem munci.

Fîrea lucrurilor n'o poate abate nimem.

Incarcare s'a făcut în suma de fabricii şi nenumărate rînduri asupra cantităţii şi calităţii lucrului în comparaţie cu cantitatea şi calitatea hranei. La săpat de şanţuri d. ex., muncitorii Engleji, cari luau câte 600 gr. carne pe zi, săpaui doi, mai repede, mai bine, mai netezi, ca muncitorii Franceji ce mîncău cartofi mulţi şi carne câte 250 gr. pe zi. Când li se îndoi însă şi acestora porţia de carne atunci ajunseră şi ei pe Engleji...

Faptul nu este dar o născocire din cărţi: e lucrul văzut şi dovedit. Şi dacă ţeranul muncesc prost şi puţin, laşi cu un muncitor Englez de pildă, cauza nu stă în reana lui voinţă, ci în deosebirea enormă ce există între regimul lor alimentare.

Munca e dar în ceonul cu mămăligă şi cu cazanul cu fierură. Ce şi cât punem acolo, atîta muncă avem.

Dacă ne-am scris aceasta bine pe carnetul nostru de cultivatori inteligenţi, atunci să trecem înainte.—(«Cultiv.»)

DIN JUDEŢE

«Din cauza ploaiei ce a căzut ieri noaptea în oraşul nostru,—zice «Vocea Cov.» din Galaţi, de la 3 Maiu—carul simbolic al Societăţii cooperative a plecat ieri de la parcul municipal spre grădina publică abia pe la 11 oare, în loc de şase cum se stabilise prin programa serbării. Carul, foarte frumos decorat cu butoaie şi ţesături naţionale şi ghirlande, a fost urmat de toate secţiunile societăţii cooperative cum şi de celelalte societăţi din localitate. Mai erau reprezentate şi celelalte societăţi cooperative din ţară şi cu deosebire cea din Bucureşti. La grădina publică era arangeat un carusel şi un teatru de păpuşi pentru copii. Fabrica de bere a d-lui Helm era reprezentată într'un mod cât se poate de plăcut pentru public. În spre Braţea era aşezat un chiosc cu diferite obiecte oferite pentru tombolă, şi ală-

turi cu el un loc pentru tragerea la ţintă. În altă parte era aşezat un chiosc unde se serveau felici naţionale cu pelin de Odobeşti. În fundul grădinei se servia într'un alt chiosc berea din fabrica d-lui Ploll, iar d. fotograf Spirescu arangease o fotografie la miuit.

«În scurt petrecerea a fost una din cele mai animate, iar venitul, după cum ni se asigură, destul de însemnat. «Serbarea ce se arangease pentru seara la Parcul municipal a fost amănătată pentru astăzi din cauza timpului».

«Liberalul» din Iaşi spune că grîndina care a căzut Sămăbta trecută cu atîta violenţă, a cauzat mari stricăciuni atît în oraş cât şi în împrejurimi.

«Viile de la Uricani, şi parte de la Galata au fost aproape cu totul distruse».

«Gazeta Buzeului» a primit de la o persoană demnă de toată încrederea denunţarea că în comuna Tăbărăşti, Plasa Câmpu, s'ar fi aflând peste 200 cai de furat de la diferiţi locuitori;—că cea mai mare parte din sătenii, au rămas fără sămînţa de toamnă din cauză că produsele ce aveau rezervate în gropi pentru semănătură li s'au furat: că primarul, sau de frica hoţilor, sau din alte împrejurări, nu ia nici o măsură pentru stăpînire a acestor tălhării.

Citim în «Gazeta Buzeului»:

«D. Iohan Croner de meserie comerçant de sticlărie din acest oraş, perzând mai mulţi copii, în speranţă că noul său născut, dacă va fi botezat de Regele îl va trăi, a adresat Majestatei Sale o depşe în acest sens.

«Nu ştim până acum dacă Majestatea Sa a acceptat această propunere».

În zina de 23 Aprilie elevul Vernescu Stefan, din Buzeu, în momente de distracţie, îndreptînd un revolver asupra colegului său Demetriadi Constantin, şi atîngînd coşul, fără să ştie că este încercat, arma s'a descîrcat şi l'a lovit în pept.

După afirmările medicilor, rana se zice a fi mortală.

PARTEA LITERARA

ESTETICA LUI SCHOPENHAUER

§ 44.

Ceea ce sunt numitele două arte pentru treptele inferioare ale obiectivităţii voinţei, ar fi pentru treapta mai înaltă a naturii vegetale grădiniaria frumoasă. Frumuseţea unui loc consistă mai ales în varietatea obiectelor naturale împreunate în el şi apoi într'o înfăţişare clară şi respectată a fiecărui din ele, care să admită totuşi o legătură potrivită cu toate celelalte. Aceste două condiţii se ajută prin arta grădiniariei frumoase; însă ea este de parte de a-şi stăpîni materia de arhitectură, şi de aceea efectul ei este mărginit. Frumosul ce-l arată provine mai tot de la natură: ea însăşi a contribuit puţin: şi pe de altă parte este aproape neputincioasă în contra accidentelor nefavorabile ale Naturii şi unde Natura nu o ajută, ci se impotrivesc, acolo produce puţin.

Întru cât dar plantele, cari se oferă pretutindeni plăcerii estetice fără mijlocire artei, sunt obiecte pentru artă, se rapoartă mai ales la pictură de peisagiuri. De sfera acesteia se ţine dar, împreună cu plantele, şi cealaltă Natură anorganică.—În tablourile de interior şi în reprezentări de arhitectură singur, ruine, interior de biserică, etc., partea subiectivă a plăcerii estetice este predominantă: adică bucuria noastră nu provine mai ales şi imediat din perceperea ideilor înfăţişate, ci mai mult din corelatul subiectiv al acestei percepţi, din cunoaşterea pură fără voinţă; căci arătîndu-ne pictorul lucrurile prin ochii săi, primim totodată o simţire şi o impresie a liniştii adânci şi a desăvârşitei tăcerii a voinţei, ce erau necesare pentru a-şi aduna întreaga cunoaştere în acele obiecte neînsuflăte şi a le percepe cu atîta iubire, adică în cazul de fapt cu atîta obiectivitate.

Şi electul picturii proprii de peisagi este cam tot de acest soi; însă fiindcă ideile reprezentate, ca trepte mai înalte ale obiectivităţii voinţei, sunt mai importante şi semnificative, partea obiectivă a plăcerii estetice se accentuează ceva mai tare şi ţine cumpănă celorlalte subiective. Cunoaşterea pură nu este singurul element principal; ci cu egală putere lucrează ideea cunoscută, lumea ca reprezentare pe o treaptă însemnată a obiectivităţii voinţei.

Însă o treaptă mult mai înaltă se manifestă în pictura şi sculptura de animale dintre cari cea din urmă posedă remăşiţe importante din antichitate, d. e. ca, în Veneţia, pe monte cavallo, pe reliefulurile Elgine; şi în Florenţa, în bronz şi în marmură; tot acolo mistreţul antic, lupul urlînd; apoi lei dinaintea arsenalului din Veneţia; şi în Vatican o sală întreagă

plină de animale, mai ales antice, etc. În aceste înfăţişeri partea obiectivă a plăcerii estetice dobîndeste o preponderanţă hotărîtă peste cea subiectivă. Repaosul subiectului, care în cunoaşterea acestor idei şi-a domolit propria voinţă, există şi aci ca în ori ce contemplare estetică: însă efectul lui nu se simte: căci suntem ocupaţi de neliniştea şi violenţa voinţei reprezentate. Este aceeaşi voinţă, ce alcătuieşte şi firea noastră, care ni se înfăţişează aci înainte ochilor în figură în cari manifestarea ei nu este, ca în noi, înfrînă şi imblănzită prin reflecţie, ci se arată în trăsuri mai energice, de o claritate aproape grotescă şi monstruoasă, dar din aceeaşi cauză neprefăcute, naive şi deschise cu francheţea, de unde totmai provine interesul nostru pentru animale. Caracterul genurilor se accentuează şi în reprezentarea plantelor, însă numai în formele lor: aci se prezintă mai semnificativ, şi nu se arată numai în figură, ci şi în acţiune, poziţie şi gest, de şi pretutindeni numai ca un caracter al genului, nu al individului.—Această cunoaştere a ideilor de grade superioare, ce o primim în pictură prin mijlocire străină, o putem dobîndi şi nemijlocit, prin intuiţia pură a plantelor şi contemplarea animalelor, a acestora anume în starea lor liberă, naturală, şi când sunt în tîncă. Privirea obiectivă a figurilor lor felurite şi admirabile şi a întregii lor mişcări şi lucrări este o lecţie instructivă din marea carte a Naturii, o descifrare a adevăratei *Signatura rerum*: în ele vedem gradele şi modulele multiple ale manifestării voinţei, care, identică în toate fiinţele, tinde or-unde spre o ţintă identică, care se obiectează ca viaţă, ca existenţă, într'o varietate nesfîrşită şi sub atâtea forme diferite, cari toate sunt acomodate la diferitele condiţii exterioare, comparabile variaţiilor celor multe asupra aceleiaşi teme. Dar dacă s'ar fi să dăm spectatorului o desluşire despre firea lor internă, şi pentru reflecţie şi cu un singur cuvînt: atunci am putea întrebuiţa mai bine aceea formula sanscrită, care se întăleşte de atîtea ori în cărţile sfînte ale Indilor şi se numeşte *Mahavakya*, adică cuvîntul cel mare: «*Tat tvam asi*», ceea ce vrea să zică: «*acest vieţuitor eşti tu*».

VARIETAŢI

O dramă de familie. —La Paix din Paris scrie de la 29 Aprilie: Locuitorii laborioşi şi paşnici din cartierul Clignancourt au fost emoţionaţi erl de dimineaţă printr'o dramă îngrozitoare.

Un tîmplar, Henri Leloup; bănuia pe femeia sa că-l înşală cu un tîncer, care petrecea mult timp în localul de debit al lui Renou. Certele erau dese în menaj; cea de ieri a avut un desnodămînt tragic.

La şase ore dimineaţa, începîndu-se iarăşi sfada între Leloup şi soţia sa, bărbatul furios până la orbie, a pus mîna pe un ciocan şi a lovit pe femeie în cap şi în spate, până ce a culcat'o la pamînt plină de sânge, cu capul spart, cu oasele zdrobite.

Această scenă teribilă se petrecea în camera de dormit; într'un colţ dormea în leagăn un copil de cinci ani, pe care sgomotul luptei şi căderea corpului mamei sale îl deşteptă.

Copilul începu să dea ţipete sfîşuitoare. Vecinii şi d. Renou alergară şi intrară în casă. Groaza lor fu mare văzînd pe femeie întinsă într'un lac de sânge.

Ce al făcut, ticălosule! strigă d. Renou adresîndu-se ucigaşului, care îl era ginere.

Dar în acelaşi moment Leloup, luînd un briciu, îşi tăie gîtul şi căzu mort.

Un medic, chemat în grabă, dete ingrijirile necesare femeii, care apoi fu transportată la spital. E puţină speranţă să scape cu viaţa.

Un otrăvitor.—O foase din Lemberg relatează următorul caz:

Ieri, la 1 Maiu, a murit aici fără veste tîncă soţie a comisariului de poliţie Malecki în nişte împrejurări atât de neobişnute, încât s'a dispus o constatare medico-judiciară. La început medicul crezută că dama murise de apoplexie, cea ce însă a părut a fi prea puţin verisimil. Cociugul a fost imediat peceutit şi prelat în cercetarea unei comisii poliţieneşti. Comisiunea a luat interogatoriul sotiului repozat, precum şi a altor persoane din casă unde a făcut o perchiştire. Resturile bucatelor din stomac vor fi analizate. Poliţia a oprit înmormîntarea, ce era să se facă mâine. Casul s'a făcut cunoscut procurorului. Căţă să mai audeam, că prima soţie a ac'tul comisar de poliţie, o frumuseţe rară, s'a născut acum doi ani din motive necunoscute până a um.

Se vorbea pe atunci, că ea s'ar fi otrăvit.

CURIERUL TEATRELOR

Sullivan.

Duminică, 5 Maiu, se reprezintă pe scena Teatrului Naţional,—pentru prima oară pe cât ştim,—frumoasa comedie a lui Melesville, *Sullivan*.

Reprezentărea aceasta se dă în beneficiul d-lui C. Notara, unul din fruntaşii Societăţii noastre dramatice. Beneficiul înşuşi a tradus piesa pentru această ocaziune, dîndu-i titlul *Negujătorul şi Artistul*.

Dacă ar fi vorba numai de un beneficiu, neapărat că ne-am mărgini a-l anunţa, cu siguranţă că publicul se va duce, în mare număr, spre a-şi proba simpatia ce are pentru artistul care i s'a înfăţişat în atîtea creaţiuni frumoase şi deplin reuşite.

De astăzi dată e vorba de ceva mai mult: d. Notara, printr'o neexplicabilă indiferenţă a celor ce pot şi sunt datori să ţină o dreaptă cumpănă între toţi artiştii, a stat anul acesta aproape înlăturat de la ori ce creaţiune importantă; afară doar de rolul lui August din *Ovidiu*, care însă a fost scris anume de d. Alexandri, şi nu putea, deci, să fie dat alt-cuiva. Ast-fel că artistul care ni s'a arătat cu atîta valoare în *Horăţiu* din *Păntăna Blanduziei*, în *Dumont* din *Supliciu* unei femei, în *Othelo*, în *Despot-Vodă* şi în atîtea alte roluri anevoioase, şi totuşi a-rătate cu un relief puternic, s'a văzut aruncat pe'al doilea plan, şi une-ori suprimat cu desăvîrşire.

Este aci o cestiune de care, ni se pare, că nu se ţine de loc seamă în Teatrul Naţional; aceea anume, că nu se ţine socoteală de valoarea unui artist, că se fac ne-dreptăţi în ceea ce s'atinge de împărţirea rolurilor, că se trece uşor peste titlurile omului muncitor şi de talent, pentru a se grămădi toate creaţiunile importante asupra unuiu sigur, care ori câte merite ar avea şi ori cât de simpatic ar fi, se face totuşi încălcător de drepturile altuia prin faptul că devine o personalitate cu totul absorbitoare. De o potrivă părtinitori pentru fie-care, şi de o potrivă prietenii şi susţinătorii artiştilor Teatrului nostru, vom protesta, cu toate acestea, ori de câte ori nedreptatea şi nesinchiseala din partea piloţilor d'o parte,—calculul egoist peste măsură al pasajerilor de altă parte,—vor aduce zătîcniri şi sdruncinări păgubitoare vasului, aproape plutitor în voia soartei, ce se chiamă *Teatrul Naţional*, subvenţionat, şi cu atîtea alte mijloace de propăşire.

Ast-fel, pentru a mai concretiza cestiunea, iată d. Notara lasat la o parte de la multe-puţine creaţiuni importante ce s'au făcut anul acesta pe scena românească, şi redus să joace, de cele mai multe ori, roluri cari semănă destul de bine a o pedepşă. Cât de puţin să ai-bă grijă direcţiunea pentru distribuirea rolurilor, şi cestiuniu aşă de neplăcute fie sigură că nu va mai avea ocaziunea să văză atînce în coloanele noastre. Două bunuri ar face când s'ar hotărî să fie dreaptă; întîiu ar împărţi egal între doi artiştii fruntaşi rolurile da prima forţă, şi al doilea ar da ocaziunea altora mai mică să se producă destul de evident în acele creaţiuni, în care unul din cei doi nu poate de cât să stea pe loc, dacă nu chiar să lăncezească.

De aceea am privit cu o deosebită plăcere, şi am ţinut a vorbi puţin mai mult, când am văzut pe d. Notara presintîndu-se publicului, la beneficiul său, cu un rol nou cu o creaţiune în care va obţine, credem, un mare succes. Beneficiul fu singura ocaziune când avu putinţa să-şi aleagă un rol, fără a fi împiedicat de nimeni, şi felicităm pe d. Notara că se poate înfăţişa celor ce-l aplaudă şi-l apreţuesc talentul cu o creaţiune în care, ori cum, se poate arăta cu adevărată sa talie.

Doamna *Aristida R. Manolescu*, i dă concursul său, jucînd pe Lelia, fiica negujătorului *Jekins*.

Serviciul telegrafic al „Rom. Lib“

16 Maiu 1885 — 9 ore dimineaţa.

Londra, 15 Maiu. Cabinetul englez pare dispus să accepte modificarea planului cerut de Rusia în delimitarea graniţei afgane. Impresiunile devin din nou pacifice.

Berlin, 15 Maiu. Reichstagul a închis azi sesiunea sa.

Belgrad, 15 Maiu.

D. Emil Ghica, ministru plenipotenţiar al României la Belgrad, a remis azi în audienţă solemnă Regelui Milan scrisorile sale de acreditare.

Belgrad, 15 Maiu. Noul cabinet e ast-fel constituit: DD. Garaşanin—la prezidenţia Consiliului şi la afacerile streine—Marincovici, la interne—Wetrovic, la finanţe—Petrovici, la războiu—Pavlovici, la justiţie—Popovici, la culte şi instrucţiune publică—Raiovici, la comerţ—colonel Protici, la lucrări publice.

D. Franasovici, locotenent-colonel, aghiotant al Regelui, s'a numit ministru plenipotenţiar al Serbiei la Roma.

Londra, 15 Maiu. Banca de Engliera a scăzut scontul său la 2 $\frac{1}{2}$ la sută.

ULTIME ŞTIRI

Concertul d-şoarelor de Bulewsky a fost la înalţimea aşteptărilor publicului ales, care s'a adunat a-seară la Ateneu, pentru a le asculta, pentru a le aplauda, pentru a admira măiestria şi talentul unor tinere artiştice.

Iadwiga cu violina Wanda cu claviurul au răpit pe asistenţi, cari au manifestat dorinţa de a le mai auzi.

Membrii societăţii Presei sunt convocăţi pe mâine, la redacţiunea «Curierului finanţiar» (2 ore d. a.), pentru combinarea unei serbători a Presei, alegerea unui comitet de doamne şi modificarea unor articole din statute.

Profesorii facultăţii de medicină din Bucureşti cer, pentru a doua oară, ministerului ca să îi cuviinţeze trecerea doctorului Demostene de la catedra de Fiziologie la cat dra vacantă de medicină operatoare şi anatomie topografică.

Repetiţiunile opereii *Linda* promit succes mare. În deosebi duetul din actul II, între d-ra Lerina şi d-na Stefănescu, se cântă cu multă artă.

După reprezentaţie, care va fi luni seara, ne vom spune pe larg impresiile.

Aflăm că prinderea banditului Şogor se datoreşte stăruinţii parchetului şi măsurilor luate încă de acum două luni de zile de către administraţia judeţului Iifov.

Cât pentru Şogor, ni se spune că imita în purtarea lui pe Jianu, Tunsu, Codreanu etc., aşă că din herghelile lui de cai furate de pe la bogăţii făcea parte sêracilor ce i ieşiau în drum. Jăluind, el n'ar fi omorît pe nimeni; a pedepsit însă cu moarte pe doi din lovarăşii săi, pentru insubordonanţă. Unuia din aceşti doi i-a înşipat un arac în pînţice şi l'a aruncat într'un puţ.—Şogor era foarte des în contact de petrecere cu ţeranii, la ale căror hore iua parte în toate serbătorile.—Ca să poată fi prins, suprefectul care a pus ghiara pe el a trebuit să se deghezeze în ţeran.

Elevii şi elevule şcoalelor evanghelice din Bucureşti se string azi în curtea şcolăreie reale, din strada Luterană, şi se duc să petreacă la Bordei, sub privigherea profesorilor şi a unui comitet de doamne.

La 6 şi jumătate d. am. petrecătorii se întorc acasă.

Impărtaşim cititorilor plăcută veste că d. Barbu Stefănescu (de la Vrancea) îşi stinge iutiv volum toate gin-goaşele sale nuleve, publicate până acum parte în foiaţa ac-stui ziar, parte în «*România Liberă-Literară*».

Îndată după apariţia acestei frumoase şi bogate cărţi, vom publica asupra-o dare de seamă amănunţită.

Din judeţul Vlaşca ni se trimite o lungă relaţie asupra porumbului stricat, din care estragem aceste rînduri: «Efectele porumbului stricat au început a se manifesta pe o scară destul de întinsă. Cu toată naivitatea stăruinţelor de a cei în drept, spre o evitate a acestor consecinţe atate de funeste şi chiar cu toate instrucţiunile ce s'au trimis fie cărei comuni în parte, totuşi boala numită *pelagră* a început a număra victime prin districtul Vlaşca.

«Ca cel mai nenorocit caz vă citez pe locuitorul Radu Ghîbirdel, din Crevenicu-Rădulescu care, suferind de aceea boală şi în urma rului crescînd, zdruncinîndu-se mintea deveni nebun şi la câte-va zile se şi spînzură singur. Tot în această comună mai suferă şi un nenorocit tîncer care este şi notar în numita comună. Acestuia i vine une-ori să se sinucidă şi dă semne de nebunie. Amicii lui se tem de un s'arşit tragic.

«Simptomele acestei boale le întăleşii mai în toate comunele judeţului».

«Vă rugăm cereţi ajutoare grabnice pentru prevenirea nenorocirii».

!! AVIS !!

Schimb şi commision MIHAIL BENZAL

41 bis.—Strada Lipscani.—41 bis

Cumpără şi vinde ori-ce efecte de Stat. Scotează cupoane de ori-ce natură—Face ori-ce schimb de bani.

OASA DE SCHIME

C. STERIU & Comp. No. 19 STRADA LIPSCANI, No. 19

CURSUL BUCUREŞTI

Pe ziua de 4 Maiu 1885, ora 40.

	Cump.	Vînd
5% Imprumul Comunal (con-versiunea 8% imp. comunal (1883).	74 $\frac{1}{2}$	76
5% Scrişuri Funciare Urbane Comonale noi 1884	82 $\frac{1}{2}$	83 $\frac{1}{2}$
5% Scrişuri Funciare Rurale	84 $\frac{1}{2}$	85
5% Renta Română perpetua	87 $\frac{1}{2}$	88
5% amortisabilă	92 $\frac{1}{2}$	92 $\frac{1}{2}$
6% Scrişuri Funciare Urbane	90 $\frac{1}{2}$	91
6% Oblig. de Stat (conv. Rural).	87 $\frac{1}{2}$	88 $\frac{1}{2}$
6% „ „ Căil. Fer. Rom.	103	103 $\frac{1}{2}$
7% Scrişuri Funciare Urbane Rurale.	98 $\frac{1}{2}$	99
7% „ „ „ „	101 $\frac{1}{2}$	101 $\frac{1}{2}$
7% Imprumul Stern	—	—
8% „ „ „ „	—	—
Oblig. Casei Pensiu. (Nom. 300)	200	210
Impr. cu prime oraşul Bucur.	30	31 $\frac{1}{2}$
Acţiuni Credit Mobiliar	190	195
„ Construcţiuni	195	200
„ Naţionale	230	240
„ Dacia-România	300	305
„ Banca Naţională	1125	1135
Florinii Valuta Austriacă	200	202
Mărci Germane	198	195
Bilete Franceze	99 $\frac{1}{2}$	100
„ Engleze	24 $\frac{1}{2}$	25
Ruble Ruşeti	235	240
Aur contra Argint şi Bilete	10 $\frac{1}{2}$	11 $\frac{1}{2}$

NB. Cursul de mai sus este în moneda de aur scotată după cursul oficial. Cupoanele de stat s'au scutit fără scăzînd.

Adrese pentru Telegramme „STERIU”.

